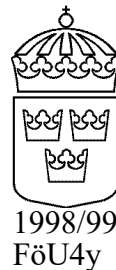

Försvarsutskottets yttrande

1998/99:FöU4y

Tilläggsbudget för år 1999 – utgiftsområde 6

Totalförsvar

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition jämte motioner. I detta yttrande behandlar försvarsutskottet regeringens förslag till tilläggsbudget för år 1999.

Regeringen

Ramanslaget A 3 Utveckling och investeringar

Ramanslaget A 3 bör ökas med drygt 20 miljoner kronor.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 052 000 000 kr.

År 1998 tilldelades Försvarets forskningsanstalt 10 miljoner kronor för att genomföra sanering efter forskning kring explosivämnen i Ursvik. Finansieringen skedde genom att anslaget A 1 *Försvarsmakten* minskades med motsvarande belopp. Eventuellt belopp som inte förbrukades skulle återföras till Försvarsmakten (prop. 1997/98:1, volym 5, utg.omr. 6, bet. 1997/98:FöU1, rskr. 1997/98:82). Av Försvarets forskningsanstalts redovisning framgår att utgifterna för saneringen uppgick till 3 171 210 kr varför 6 828 790 kr återstår. Regeringen föreslår därför att anslaget D 4 *Försvarets forskningsanstalt* minskas med 6 828 000 kr och att anslaget A 3 *Utveckling och investeringar* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår därför att

anslaget D 4 *Försvarets forskningsanstalt* minskas med 6 828 000 kr,

anslaget A 3 *Utveckling och investeringar* ökas med motsvarande belopp.

Ramanslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor

Ramanslaget C 5 bör ökas med drygt 88 miljoner kronor.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 328 213 000 kr.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 1999 att Statens räddningsverks utgifter för förvaltningskostnader och kostnader med anledning av freds räddningstjänst skulle anvisas under förevarande anslag. Till och med budgetåret 1998 beräknades dessa utgifter under anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst*. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

I regeringens förslag skulle rätteligen ytterligare 81 390 000 kr ha beräknats under förevarande anslag i stället för under anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst*. Regeringen föreslår därför att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med 81 390 000 kr och att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med motsvarande belopp.

Enligt regeringen är det angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet vad gäller forskning samt inriktningen av utbildningen av civilpliktiga. Regeringen föreslår därför att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 5 000 000 kr och att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med motsvarande belopp. Om behov finns av ytterligare åtgärder på detta område avser regeringen att återkomma till riksdagen.

Slutligen föreslår regeringen att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med ytterligare 2,5 miljoner kronor. Regeringen har nyligen föreslagit en lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Genom lagen genomförs EG-direktivet om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (96/82/EG) och FN:s konvention om gränsöverskridande effekter av industriolyckor av den 17 mars 1992 (se prop. 1998/99:64 Säkrare kemikaliehantering). Beloppet skall användas för att finansiera tillkommande kostnader för länsstyrelsernas och kommunernas tillsyn m.m. med anledning av lagen. Finansiering sker genom att anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår sålunda att

anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 88 890 000 kr,

anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med 86 390 000 kr,

anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* minskas med 2 500 000 kr.

Motionerna

Moderata samlingspartiet framhåller i motion 1998/99:Fi35 (m kommitté) att Försvarmaktens beräknade likviditetsbrist för år 1999 uppgår till ca 1,7 miljarder kronor. Regeringens förslag till tilläggsbudget innehåller inga

åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem under år 1999 som uppstått på grund av regeringens eget agerande av försvarsekonomin. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Utgifter bör finansieras det år då utgifterna uppstår. Med regeringens förslag kommer regeringen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som andra riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Det är orimligt. För år 1999 är det beräknade behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Anslaget A 3 Utveckling och investeringar bör räknas upp med detta belopp.

Kristdemokraterna föreslår i motion 1998/99:Fi15 (kd parti) i yrkandena 10 och 11 att den förstärkning av anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor inte bör ske från anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård*, utan genom att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

I motion 1998/99:Fi29 av Berit Jóhannesson och Stig Sandström (v) anser motionärerna att det angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet. Därför bör det omfördelas 10 miljoner kronor för detta ändamål till Statens räddningsverk i stället för bara 5 miljoner kronor som regeringen föreslår. 10 miljoner kronor bör således omfördelas från anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*.

Försvarsutskottets överväganden

Riksdagens beslut om riktlinjerna för totalförsvarets ekonomi fattas med anledning av bl.a. proposition 1998/99:74 *Förändrad omvärld – omdanad försvar*, vilken för närvarande bereds av försvarsutskottet. Riksdagen kommer sålunda att ta ställning till de ekonomiska riktlinjerna såväl för resten av innevarande försvarsbeslutsperiod (åren 1999–2001) som för den kommande försvarsbeslutsperioden (åren 2002–2004). Förslagen i propositionen bygger på den uppgörelse som träffats mellan regeringen och Centerpartiet. Utskottet anser att dessa riktlinjer – som även omfattar innevarande budgetår – bör ligga till grund för den fortsatta försvarsplaneringen. Utskottet kan således inte ställa sig bakom förslaget i motion Fi35 om en uppräknings av anslaget A 3 Utveckling och investeringar med 2,2 miljarder kronor. Motionen bör därför inte bifallas av riksdagen. Regeringens förslag att öka anslaget A 3 Utveckling och investeringar med ca 6,8 miljoner kronor genom omfördelning från anslaget D 4 Försvarets forskningsanstalt bör bifallas.

I motion Fi15 yrkandena 10 och 11 föreslås en annan finansiering av den föreslagna ökningen av resurserna till anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*. I motion Fi29 föreslås att detta anslag räknas upp med 5 miljoner mer än regeringen föreslår, för att öka satsningen på minröjningsområdet.

Sverige har under senare år aktivt bidragit till olika minröjningsprogram i FN:s regi. Sverige stöder även minröjningsinsatser som utförs av enskilda

organisationer. När det gäller resurserna till minröjningsområdet vill utskottet erinra om att regeringen anmält att den avser att återkomma till riksdagen om ytterligare åtgärder på detta område behövs. Regeringens bedömning i detta avseende bör sålunda avvaktas. Försvarsutskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag att till anslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor omfördela medel för förvaltningsutgifter från anslaget B 3 Befolkningsskydd och räddningstjänst samt att anslaget förstärks för att finansiera ökade satsningar inom minröjningsområdet och civilpliktsutbildning samt för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Utskottet anser att regeringens förslag till tilläggsbudget såvitt avser utgiftsområde 6 Totalförsvar bör bifallas av riksdagen. Mot denna bakgrund anser försvarsutskottet att motionerna Fi15 yrkandena 10 och 11 samt Fi29 inte bör bifallas.

Stockholm den 6 maj 1999

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

I beslutet har deltagit: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Karin Wegestål (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Håkan Juholt (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Berndt Sköldestig (s).

Avvikande meningar

1. Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rolf Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m) anför:

Regeringens förslag till tilläggsbudget innehåller inga åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem under år 1999 som uppstått på grund av regeringens eget agerande av försvarsekonomin. Det framstod klart redan under höstens budgetbehandling att verksamhetsinriktningen i regeringens budgetproposition var alldeles för ambitiös i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Försvarsmaktens verksamhet under år 1999 blev redan från början underfinansierad. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Utgifter bör finansieras det år då utgifterna uppstår. Med regeringens förslag kommer riksdagen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Det är orimligt. För år 1999 är det beräknade

behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Anslaget A 3 Utveckling och investeringar bör räknas upp med detta belopp. Om inte regeringen mäktar med att åstadkomma balans i försvarsplaneringen borde regeringen för riksdagen ha redovisat konsekvenserna av underfinansieringen och därmed vilka ingrepp i Försvarsmaktens verksamhet som måste genomföras redan i år. Riksdagen har enligt Moderata samlingspartiets mening inte lämnat regeringen ett ”öppet mandat” i detta avseende.

2. Åke Carnerö och Margareta Viklund (båda kd) anför:

Vi Kristdemokrater delar regeringens uppfattning att det behövs en förstärkning av anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor för att finansiera tillkommande kostnader för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Det bör emellertid inte ske från anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård* – vilket regeringen förordar – utan genom att i stället anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

3. Berit Jóhannesson och Stig Sandström (båda v) anför:

Statens räddningsverk har för regeringen klargjort behovet av och intresset för att bygga upp svensk civil minröjningskapacitet. Verket har begärt att för det ändamålet få omfördela 10 miljoner kronor inom sitt område. Det är angeläget att Sverige ökar satsningen på minröjningsområdet. Därför bör det omfördelas 10 miljoner kronor för detta ändamål till Statens räddningsverk i stället för bara 5 miljoner kronor som regeringen föreslår. 10 miljoner kronor bör således omfördelas från anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*.

Till finansutskottet.....	1
Regeringen.....	1
Ramanslaget A 3 Utveckling och investeringar	1
Ramanslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor	1
Motionerna.....	2
Försvarsutskottets överväganden	3
Avvikande meningar.....	4